

28.11.2022

Lokalkraft Leader Åland rf

Begäran om synpunkter

Lokal utvecklingsstrategi för Leader Åland 2023-2027

Lokalkraft Leader Åland arbetar med att ta fram en lokal utvecklingsstrategi för 2023-2027 inom ramen för Ålands del av Finlands CAP-strategiplan (tidigare landsbygdsutvecklingsprogram).

I detta dokument presenteras förslaget på tre prioriterade fokusområden som kunde ligga till grund för vilka projekt Leader Åland kunde bevilja stöd till under programperioden 2023-2027.

Förslaget är framtaget på basen av den behovsanalys som utförts och de åsikter som inkommit under förankringsprocessen. Den sammanlagda budgeten för Leaderåtgärden inom Ålands del av Finlands CAP-strategiplan är 1,3 miljoner euro.

Den lokala aktionsgruppen önskar nu synpunkter på förslaget inför vidare arbete med strategin. Utlåtande och kommentarer skickas till info@leader.ax senast 9.12.2022.

Utdrag ur första utkastet till

Lokal utvecklingsstrategi

för Leader Åland 2023-2027

Vår vision är *en trivsamt och hållbar tillvaro för alla*. Genom den lokala utvecklingsstrategin kan vi möjliggöra arbetet med att stärka attraktionskraften på att bo, leva och verka på Åland i samråd med andra lokala strategier, stödformer och verksamheter.

På basen av behovsanalysen har den lokala aktionsgruppen prioriterat följande mål och fokusområden under perioden 2023-2027:

- **Ett attraktivt och levande samhälle ger livskvalitet**
- **Lokalt engagemang för klimatanpassning och biologisk mångfald**
- **Kompetens och samverkan främjar utveckling**

Målen ska uppmuntra till insatser för ökad platsutveckling och ett livskraftigt föreningsliv, investeringar och utvecklingsprojekt för minskad klimatpåverkan, utvecklande av vår natur samt kunskapshöjande åtgärder som främjar entreprenörskap, byautveckling och omställning.

Ett attraktivt och levande samhälle ger livskvalitet

Målsättningen är att öka attraktionskraften i alla åländska kommuner genom platsutveckling och insatser som ökar trivsel och livskvalitet för de boende utifrån deras villkor, behov och initiativ.

Ett livskraftigt föreningsliv och tillgång till aktiviteter för såväl ungdomar som äldre personer stärker gemenskapen i samhället och kan öka känslan av delaktighet och motverka utanförskap. Natur- och kulturupplevelser, mötesplatser och en meningsfull fritid kan göra den lilla orten till en bättre plats att bo, leva och verka på, samtidigt som det lockar till besök.

Längtan till trygghet och natur i samband med möjligheter till multilokalitet och distansarbete kan öka inflyttningen i framtiden, vilket gör det fortsatt viktigt att trygga decentraliseringen. Även här kan lokalbefolkningen och föreningar bidra till att utveckla attraktionskraften i kommunerna. Genom en stärkt samverkan kan de skapa innovativa lösningar för förbättrad och moderniserad service, vilket på sikt kan skapa arbetsplatser och locka både inflyttare och besökare. Föreningslokaler och andra gemensamma samlingsplatser kan användas på nya, innovativa och hållbara sätt och grundläggande tjänster som försvunnit kan återupplivas i nya förenklade former.

Förslag på aktiviteter som kan stödjas:

- Insatser som ökar trivsel och samhörighet
- Insatser för förbättrad och ökad nyttjandegrad av lokaler
- Digital utveckling
- Aktiviteter för barn och unga
- Aktiviteter och tjänster för äldre personer
- Insatser som ökar tillgänglighet
- Gemensamma servicelösningar, infrastruktursatsningar eller andra investeringar för smarta landsbygder
- Nya eller utvecklade natur- och kulturupplevelser

Långsiktiga mål

- Föreningslivet är livskraftigt och skapar delaktighet i samhället
- Utbudet av aktiviteter för alla åldersgrupper är stort på hela Åland
- Genomförda insatser har främjat ungas psykiska hälsa
- Den äldre generationen är inkluderad i samhället och har en meningsfull vardag
- De små orterna har en stark identifierad karaktär och samverkar för utveckling
- Servicen i skärgården och på landsbygden har utökats genom hållbara och innovativa lösningar
- Antalet arbetsplatser, invånare, företagare och besökare har ökat i alla kommuner

Koppling till Ålands utvecklings- hållbarhetsagendan:

1 | Välmående

2 | Tillit och delaktighet

5 | Attraktionskraft

7 | Hållbar konsumtion
och produktion

Lokalt engagemang för klimatanpassning och biologisk mångfald

Målsättningen är att stödja aktiviteter på lokal nivå för omställning till ett mer klimatneutralt samhälle med en välmående miljö.

När vi pratar om hållbart agerande kopplat till klimat och miljö inom Leader, tänker vi i första hand på åtgärder och insatser för en ökad biodiversitet, som till exempel att skapa våtmarker och minska övergödningen vid våra stränder och vikar, utveckla grönområden och återskapa värdefulla natur- och kulturmiljöer. Utöver det behövs även andra omställningar göras, som t.ex energismarta lösningar för gemensamma platser och lokaler, initiativ för ökad cirkulations- och delningsekonomi, skapa en hållbar besöksnäring, möjliggöra småskalig odling och självhushållning samt att öka beredskapen i byar.

Förslag på aktiviteter som kan stödjas:

- Restaurering och nyanläggning av vatten- och våtmarksområden
- Restaurering av natur- och kulturmiljöer
- Investeringar i energieffektivitet eller vattenhushållning
- Satsningar på cirkulär ekonomi, inklusive initiativ för delningsekonomi
- Miljö- och klimatsmarta lösningar
- Utveckling av attraktiva grönområden

Långsiktiga mål:

- Den åländska lokalbefolkningen har ett starkt engagemang för klimat-, energi- & miljöfrågor och arbetar aktivt med insatser
- Naturen är välmående och nyttjas på ett hållbart sätt
- Vattenkvaliteten är förbättrad och den biologiska mångfalden ökar
- Befintliga resurser används på ett mer klimatsmart sätt med hänsyn till miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet
- Verksamheter är anpassade till klimatförändringar
- Verksamheter har en minskad klimatpåverkan
- Användningen av fossila bränslen har minskat

Koppling till Ålands utvecklings- hållbarhetsagendan:

3 | God vattenkvalitet

4 | Biologisk mångfald

6 | Kraftigt minskad klimatpåverkan

7 | Hållbar konsumtion och produktion

Kompetens och samverkan främjar utveckling

Målsättningen är att främja entreprenörskap, byautveckling och omställning genom kunskapshöjande åtgärder.

Erfarenhetsutbyten och inhämtande av kunskap kan inspirera till smarta lösningar och bidra till utveckling både i föreningslivet och näringslivet. Förutom samverkan inom Åland är det även viktigt att vi skapar nätverk och hämtar hem kunskap från våra grannländer.

Projekt riktade till grupper av företag kan inspirera till samarbeten mellan branscher och företag, effektivisering och bidra till ökad lönsamhet och kompetensförsörjning. Lärlingsprojekt, prova på, kurser och liknande insatser kan locka unga till olika branscher och underlätta generationsskiften. Kunskapshöjande projekt inom föreningslivet kan inspirera, bygga gemenskap och utveckla verksamheten samtidigt som medlemmarna kompetensutvecklas.

Även gemensamma informationsprojekt för paketering och utveckling av tillgången på lokala produkter och tjänster samt utbildande insatser om till exempel vårt immateriella kulturarv för barn och unga stöds.

Förslag på aktiviteter:

- Erfarenhetsutbyten och studieresor
- Informationsåtgärder och projekt som engagerar och aktiverar
- Utbildningstillfällen, kurser, lärlingsprojekt
- Synliggörande och gemensam marknadsföring av lokala tjänster och produkter
- Framtagning av smarta byar-strategier, byaplaner, bobarhetsanalyser
- Förstudier, analyser och lönsamhetsutredningar i olika branscher
- Utredningar för klimatanpassning och miljövård
- Utbildande insatser för olika målgrupper, t.ex barn, unga, äldre

Långsiktiga mål

- Ett kompetensutvecklat Åland
- Utökade nätverk och sektoröverskridande samarbetsformer
- Ett ökat utbud av utbildningstillfällen och kompetenshöjningsåtgärder
- Unga intresserar sig för den åländska arbetsmarknaden

Koppling till Ålands utvecklings- hållbarhetsagendan:

1 | Välmående

2 | Tillit och delaktighet

5 | Attraktionskraft

6 | Kraftigt minskad klimatpåverkan